

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.014/2015/4. szám

A ...i Ítéltábla a dr. Magyar Anikó ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek - a ... Szakszervezete (ügyintéző dr. Horváth Zsolt ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a ... Törvényszék 2014. október 8. napján kelt 23.P.20.726/2014/17. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

A le nem rótt 15.000,- (Tizenötezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes 2008. február 18. napjától teljes jogú tagja a felperesnek. Belépési nyilatkozatában vállalta, hogy a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

A felek 2010. április 19-én megbízási szerződést kötöttek, melyben a felperes vállalta, hogy az alperes szolgálati panasszal kapcsolatos és munkaügyi bírósági eljárásaiban jogi képviseletét ellátja. Megállapodtak, hogy az ügy eredményes ellátásáért (pernyertesség esetén, vagy ha a munkáltatónak fizetnie kell, illetve egyezség keretében felajánlott összeg esetén, továbbá, ha a megbízó szolgálati nyugállományba kerül, illetve ha más, a megbízónak megfelelő megoldás születik) a munkáltató által teljesített nettó összeg 10%-át fizeti meg a megbízó megbízási díjként a felperes szolidaritási alapjába. Bírósági peres eljárás esetén a megítélt perköltség is a felperest illeti, mely valamennyi költségét és készkiadását tartalmazza. Rögzítették, hogy ezen túlmenően a munkáltató fizetéséig, illetve a pernyertességig nem igényel a megbízótól semmiféle fizetési kötelezettséget. Ennek érdekében az alperes vállalta, hogy tagsági viszonyát 3 évig fenntartja. A szerződés tartalmazza, ha a megbízó a megbízást visszavonja, úgy a megbízott a megbízási díj arányos részére jogosult az addig felmerült készkiadásai mellett. Teljesítési határidőként a munkáltató átutalását követő 3. napot határozták meg.

A felperes 2010. szeptember 1-jei keltű 64/2010. számú, a jogi képviselet igénybevételének belső szabályairól szóló vezetőségi testületi határozata rögzíti, hogy a szakszervezet mely esetekben fizet munkabért vagy megbízási díjat a tagját képviselő személynek a képviselő jogi státuszától függően (11., 12., 2. pontok). 5. pontja tartalmazza, hogy a jogi képviseletet a szakszervezet a tag önkéntes

megbízása alapján az Alapszabályban foglaltaknak a részére történt tájékoztatás tudomásul vételét követően fogadhatja csak el. Ennek megtörténte tényét a megbízási szerződésnek az alábbiak szerint kell tartalmaznia: „Tudomásul veszem a **(felperes)** Alapszabályában és 64/2010. számú Vezetőségi Határozatában foglaltakat, az abban foglaltakról a szakszervezet a tájékoztatást részemre a mai napon megadta. A meghatalmazást és a megbízási szerződést ezek ismeretében írtam alá.”

A határozathoz tartozó díjtáblázat részletezi az egyes felszámítható költségek fajtáját és mértékét.

A felperes megbízási szerződésből eredő kötelezettségének eleget tett: **(főtitkár neve)** főtitkár képviselte - többek közt - az alperest az általa a munkáltatójával szemben indított, a ... Munkaügyi Bíróság előtt 4.M.307/2010. szám alatt folyt perben, majd a másodfokú eljárásban, ahol a ... Megyei Bíróság 2.Mf.22.408/2010/4. számú ítéletével jogerősen a keresetet elutasította. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperes tagsági jogviszonya - tagdíj nemfizetés miatt - 2012. január 1-jén megszűnt, törölték a nyilvántartásból.

A felperes keresetében 126.000,- forint és ennek 2012. január 1-jétől számított késedelmi kamatai, valamint perköltség címén - összesen - 15.000,- forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Keresetét egyrészt arra alapította, hogy a felek között létrejött megbízási szerződés alapján eljár az alperes képviselőjében az általa indított munkaügyi perben, melynek során okiratokat és beadványokat szerkesztett, aminek díja összesen 110.000,- forint.

Igényének további, 16.000,- forintos tétele a 2012. január 1-től 2013. április 19-ig járó, 16 hónapos időtartamra számított tagdíjhátralék, meg kell térítenie továbbá 15.000,- forintos perköltségét. Elmaradt tagdíj iránti követelésénél kérte figyelembe venni, hogy az alperes tagsági viszonya - önhibájából - már 2012. január 1-jén megszűnt, holott azt a 3 éves kötelezettségvállalásra tekintettel 2012. június 2-ig kellett volna fenntartania. A kereseti követelés egyéb tételei az - állítása szerint - alperes által is ismert, tagsági viszonyából adódóan elfogadott 64/2010. számú vezetőségi testületi határozat részét képező díjtáblázat alapján kerültek meghatározásra. Igényét ebben a részében arra alapította, hogy az alapszabályban, illetve a megbízási szerződésben szereplő díj a jogi képviselői szolgáltatás értékét nem fedezi, az csak a felperessel tagsági jogviszonyban állókat illeti meg. Keresetének jogalapjaként a Ptk. 474. § (1) és (2) bekezdését, a 478. § (1) bekezdését, 479. § (1) bekezdését és 339. § (1) bekezdését jelölte meg. Másodlagosan utalt a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira is megbízási díj követelése tekintetében.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a kereset teljes, másodlagosan részbeni, a 16.000,- forint tagdíjhátralékot meghaladó elutasítását kérte. Nem vitatta a megbízási szerződés megkötését és a munkaügyi perben a felperes által ellátott jogi képviselő tényét, ugyanakkor hangsúlyozta, a perlés eredménytelen volt, következésképpen a megbízási szerződés díj- és költségfizetésre irányadó rendelkezései nem alkalmazhatók. Véleménye az volt, a megbízási szerződésnek a szakszervezeti tagság 3 éves fenntartására vonatkozó kikötése érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 16.000,- forint és ennek 2012. augusztus 1. napjától járó, törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában kifejtette, a felek között létrejött megbízási szerződés alapján a felperes vállalt kötelezettségének eleget tett. Megállapította ugyanakkor, hogy az általa hivatkozott 64/2010. (2010.09.01.) számú vezetőségi határozat és annak melléklete nem volt része a felek között létrejött megbízási szerződésnek, figyelemmel a visszaható hatály általános tilalmára és arra, hogy a megbízási szerződés határozat szerinti módosítására sem került sor. Mindezekre tekintettel - szerződéses kötelezettségvállalás hiányában - eredménytelen perlés esetén a felperest nem illeti meg díjazás sem megbízási díjként, sem költségtérítésként. Rámutatott, jogalap nélküli gazdagodás címén sem illeti meg a követelt összeg egyrészt annak szubszidiárius jellege, másrészt mert az

alperes oldalán gazdagodás nem következett be. Nem értett egyet az alperesnek a 3 éves szakszervezeti tagság fenntartására vonatkozó kikötés érvénytelensége körében kifejtett álláspontjával. Ezzel összefüggésben kifejtette, a tagság valóban önkéntes, az alperes azonban szerződéskötési szabadsága keretein belül maga döntött a megbízási szerződés megkötésével az abban foglalt tagság fenntartásáról, ami maga után vonja a 3 évi tagsággal együttjáró tagdíjfizetési kötelezettséget is. Végül utalt arra, hogy mivel az alperes - nem vitatottan - 2012. január 1-jétől tagsági díjat nem fizetett, a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségét megszegte, ezért az elmaradt díjon túlmenően késedelmi kamat fizetésére is köteles.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést elsősorban annak részbeni megváltoztatása és az alperes kereset szerinti marasztalása, másodsorban a perköltség összegének 18.436,- forintra való mérséklése érdekében. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját hangsúlyozta, a jogi képvisellel kapcsolatos 64/2010. számú vezetőségi testületi határozatot az alperesnek tagsági jogviszonyából adódóan ismernie kellett, ezt belépési nyilatkozata is tartalmazza, következésképpen a határozat külön szerződésmódosítás és elfogadás nélkül is kötelező rá nézve. Érvelt azzal is, hogy az alperes a határozatot a törvényben megállapított határidő alatt nem támadta meg. A megbízási díj megfizetése iránti igényét az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 5. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a követelését sem a Ptk. 479. § (1) bekezdése alapján költségtérítésként, sem a Ptk. 361. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli gazdagodás címén nem találta alaposnak. Kérte figyelembe venni, hogy az alperes tagsági jogviszonya önhibájából szűnt meg, hiszen tagdíjat nem fizetett, így nem mentesülhet fizetési kötelezettsége alól. Hangsúlyozta, a Pp. nem csak az ügyvédi képvisellet engedélyezi, hanem számos egyéb - köztük szakszervezet általi - jogi képviseleti formát is nevesít, ezért a felperest ugyanúgy megilleti a képviseletért járó munkadíj, mint más nevesített jogi képviselőket.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes keresete kétirányú volt, egyrészt az alperes által kezdeményezett munkaügyi perben ellátott képvisellel felmerült megbízási díj, másrészt a nem teljesített tagdíj megfizetésére irányult.

Megbízási díj

A felek között 2010. április 19-én - nem vitásan - a Ptk. 474. § (1) bekezdésében szabályozott megbízási szerződés jött létre, melyben a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy az alperes jogi képviselét ellátja az akciópótlék iránti követelése miatt indult eljárásokban díjfizetés ellenében. A Ptk. 478. § (1) bekezdése általános szabályként rögzíti, hogy a megbízó díj fizetésére köteles. A felek ennek mértékéről úgy állapodtak meg, hogy az ügy eredményes ellátásáért a munkáltató által az alperesnek megfizetett nettó összeg 10%-a jár a megbízottnak megbízási díjként, ezen felül a megítélt perköltség illeti meg, mely utóbbi valamennyi költségét és készkiadását tartalmazza. Tartalmilag tehát - mindkét díjelem tekintetében - sikerdíjat kötöttek ki, mely az ügy eredményes ellátásáért, annak arányában jár a megbízottnak. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a felperes csak eredményes perlés esetén lett volna jogosult megbízási díjra és perköltségre, eljárása azonban eredményre nem vezetett.

A felperes állította, hogy a megbízási díj részeként okirat-, illetőleg beadványszerkesztésért és adminisztrációért külön költségtérítésre is jogosult. Követelését ebben a részében a jogi képviselet igénybevételének belső szabályairól szóló 64/2010. számú szakszervezeti vezetőségi határozatra és a hozzá tartozó díjtáblázat egyes tételeire alapította. Ez a határozat azonban csupán a szakszervezet által a képviselőnek fizetendő megbízási díjakról rendelkezik, a tag kötelezettségeit nem rögzíti, és 5. pontja tartalmazza azt is, hogy a **(felperes)** Alapszabályában és 64/2010. számú Vezetőségi

Határozatában foglaltakról szóló tájékoztatás megtörténtét és azok tudomásul vételét a megbízási szerződésben rögzíteni kell. Mivel a felek között az itt részletezett díjak, költség alperesi vállalására konszenzus nem jött létre, erre nézve korábbi megbízási szerződésüket nem módosították, mindezekre a felperes alappal igényt nem tarthat (Ptk. 200. § (1) bekezdés). A határozat mellékletét képező díjtáblázat szerint felszámított összegekre akkor lenne jogosult, ha ehhez az alperes kifejezetten hozzájárul, megfizetésére kötelezettséget vállal. Ennek hiányában a 64/2010. vezetőségi határozat és a díjtáblázat nem vált a szerződés részévé, következésképpen az alperesre kötelezettség nem keletkezett.

A jogalap nélküli gazdagodásra történt felperesi hivatkozás kapcsán az ítéletábra álláspontja a következő:

A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok alapján nem bírálható el. A Ptk. 361. § (1) bekezdése tehát másodlagos (szubszidiárius) szabály - ahogy erre egyébként maga a felperes is utalt -, vagyis csak akkor érvényesülhet, ha az adott követelésnek nincsen és nem is volt más jogalapja (hasonlóan: EBH2012. P.11., BH2010. 39., BH2009. 296., BH1997. 186. és 483. számú döntések). A perbeli esetben a felek közt megbízási szerződés jött létre, amely kifejezetten rendelkezett a megbízási díj összegéről és összetételéről, ezért jelen eljárásban a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem alkalmazhatók. A felperes által felhívott eseti döntés (BH2010. 333.) a jogalap nélküli gazdagodás alkalmazhatóságára a felek közötti szerződéses kapcsolat esetén eltérő tényállás mellett született, ahol a fél a szerződő partner rovására gazdagodott, és az így kialakult vagyoneltolódás kiegyenlítésére a szerződéses jogviszony nem adott jogalapot. Jelen esetben azonban az alperes oldalán gazdagodás a felperes rovására nem következett be, a szerződés megfelelően rendezi a felek jogviszonyát, következésképpen a Ptk. 361. § (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye. A jogalap nélküli gazdagodás jogintézménye nem lehet eszköz a fél számára a szerződéstől való eltérésre.

A megítélt *tagdíj* és késedelmi kamatai vonatkozásában fellebbezés nem érkezett, az ítéletábra ezért csupán megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság jogi érveivel etetkintetben is egyetért.

Maradéktaalanul osztja az ítéletábra az elsőfokú ítéletben kifejtetteket az elsőfokú eljárási költségek jogalapja és összegének számítása kapcsán is, azokat megismételni nem kívánja. A pertárgyértékkel és a kifejtett munkával arányos perkiöltség került megállapításra a pernyertességi arány alapulvételével, megnövelve a reális közlekedési költséggel.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése alaptalannak bizonyult, mivel azonban őt az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja értelmében teljes személyes illetékmentesség illeti meg az általa az Itv. 5. § (2) bekezdésében igazoltak alapján, a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad (Itv. 4. §).

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, így részére az ítéletábra másodfokú eljárási költséget nem állapított meg.

S z e g e d , 2015. év szeptember hó 22. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró